

Tusk kòchóny

TÓMK FÓPKA

„Nicht nie smùcze w òkòlim... Nie czėje, czej skòli... Nie-kòchóny tószk...”. Tĕli w teròczasny frantówce. *Canis lupus familiaris*, tósz, tusk czĕ prosto pies òstówò wcyg tim nòwiérnié-szim drĕchĕ człowieka. I je kòchóny. Czasĕ barzi nizlĕ lĕdze...

Pati, Kiler, Hitler, Bari, Tusy, Ōdi, Bùlet, Fùsk, Bùrk, Roksy, Dingò, Reks, Diegò, Layla, Tuti, Pākól, Kùba, Kenzo, Aza, Kama, Kaja, Zejla, Ōksa, Bruno, Fùga, Fagòt, Abù i Pirat – tacze miona psów uczul jem, czej jem ò nie zapitòł czile lĕdzy.

I kòzdi mò jakĕs historiĕ. Chòcle Diegò, ò jaczim mòli Jakùb ze Starzĕna napisòł brawĕdĕ i òpòwiĕdzòł jĕ w Mechòwie na kònkùrsu „Bĕ nie zabĕc mòwĕ starków”. Abò Kiler, co sĕ òkòzòł pòzni bĕc Kilerkĕ. Pati miała piĕkny szczek, głĕbòczy zwĕk. Bùrk bĕl nipòcy i dĕszil trusĕ. Jegò wĕpiti tuszcz pòmògł bòdòj kòmùs na plĕca. Dingò bĕl mòcny i wòzył dzecĕ na sònkach. Zejla bĕla rasowò. A Kenzo bĕl yorkĕ i bĕl... słodczy.

Kòzdi mòze pòzwac psa jak chce. I ta pòzwa tĕz wiele gòdò ò jegò miĕwcĕ. Jidzesz drogĕ i czĕjesz: – Hitler, dze tĕ lejesz na no kòłò?! Abò: Prałat do no-dzi! Jò cĕ dóm za nĕ sĕkĕ cknĕc!

W jedny z pòlsczych kòmĕdiów – „Sztĕrdzestolatkù” – pies nazĕwòł sĕ „Ugryz”...

Colemało wĕbiérómĕ cĕzobrzĕmiając pòzwĕ. Czĕsto decy-dĕjĕ tĕz ò tim dzecĕ. A pies mùszi z tim zĕc...

Jak bĕ wĕdrza naszò kùltura, czĕjbĕ niĕ pies? Ksĕdz Sĕchta pòdòwò wiele przikładów z psĕ jakno głòwnym aktorĕ. Pies laje, szczekò, wĕje, czawroce, ùjòdò, warczy, mrĕczy, jazgòli, piszczi, skòwĕczy i skòli. Pĕskati człowiek szczekò jak pies. Kòrmic psĕ to... rzĕgac. Ōd zlĕgò człowieka pies nie weznie kawalka chleba. Chłòp za białkĕ lòtiwò jak pies. Czĕj chto ùmiérò, tej zdrzi do psa. Nienawidzec sĕ, to zĕc jak pies z kaczkĕ... (Cekawĕ, niĕ?). Żele chto z kògùms psĕ pòsò – to z szòstim przĕkòzanim so nie radzy. Pewno kùnĕje, becĕje abò pieskùje... Dzĕwczĕta chùtkò sĕ òzeniĕ, czĕj je pies kĕsy. Knòpi, czĕj sĕka. Lĕchĕgò jedzeniò nawetk pies nie mdze żarl. Jakbĕ zaknĕc pò psowĕmù, to bĕ to szłò: „Urnóm psu!” i „Ala psowĕ!”. Ale na psa jem to pòdòł?

Pies widzy, czĕj smierc jidze pò człowieka i temù wĕje. Widzy tĕz dĕszĕ ùmiĕrajacĕgò. I płacze.

Lepszi
bĕlny pies
jak niebĕlny
człowiek!

W czòrnĕgò psa mòze wchadac diòbel. Jedna białka mie òpòwiòda, że kòl Lewinka wĕszedł jĕ na drogĕ w nocĕ wiòldzi, czòrny pies. Ūzdrza gò, czĕj przĕzdrza sĕ w tilnĕ zdrzadelkò swòjĕgò aùta...

Majkòwsczi tĕz w „Remùsu...” pisòł ò czòrnym scĕrzu z mi-ròchòwsczych stròn. Pisòł tĕz ò nipòcy Frĕszĕ i wiĕrnym Gnioce.

Z tĕch prĕsczych czasów òstało nama pòwiĕdzeniĕ „lòtac za wiejscĕgò psa” – bĕc szòltĕsĕ we wsĕ.

Biĕdny ten szòltĕs... przĕpròszòm – piesk, biĕdny...

Czĕj grzmiĕło, trzeba bĕło wĕnĕkac psa z jĕzbĕ, bò piorĕn scy-gnie. A żebĕ òdnĕkac nieszczĕscĕ òd familie, co mia zamieszkcac w nowi chĕczy, w fundamantach chùtczy zakòpiwelĕ ziwca psa...

Lepszi bĕlny pies jak niebĕlny człowiek!

Pies przez piersze swòje dwa lata zĕcò robi 21 lĕdzczich lat.

Kòzdi nastĕpny jegò rok to piĕc lat człowieka. Lepi cknĕ i wi-dzy, dobrze czĕje. Je pòmòcny lĕdzòm. Pitajĕ: czĕ jaczes jinĕ stwòrzeniĕ tĕli robi dlò człowieka? (Złostlĕwi gòdajĕ, że leno białka biwò lepszò...) Wezta chòc tacĕgò kòta. Przĕprowadzy abò niewidzacĕgò przez drogĕ? Zaszczekò na brifkĕ? Niĕ!

W jedny frantówce dlò dze-cy stoi napisónĕ: „wy nie wie-cie, a ja wiem, jak rozmawiac trzeba z psem”.

Chto znaje gòdkĕ tĕch drĕsznĕch zwierzĕtów, dogòdò sĕ z kòzdim.

Socjolog, profesòr Bruno Synak czedĕs òpòwiòdòł, jak jeden cĕzynic zagòdòł do dzecka w Pòlsce: – How are You? Dzeckò òdpòwiĕdzało: Haù! Haù!

Wiĕta, czĕmù pies sĕ nie zwrócy òb czas bieganiò? Bò mò wĕwiĕszony jĕzĕk.

Panajĕsów Pies to Pòlarnò Gwiòzda. Bòdòj bĕl òn darĕnkĕ òd pasturkòw dlò mòlĕgò Jezĕska.

Tej na Nowi Rok chcemĕ sobie zĕczĕc, cobĕ nicht na nas nie pòwstòł jak na psa, cobĕ drĕdzi nie jachelĕ na nas jak pies na psa, cobĕ mĕ sĕ nie żarlĕ jak psĕ, cobĕ mĕ sĕ nie nalòtelĕ jak głupi pies i cobĕ gòsce nie łazĕlĕ w chĕcze, co pies zaszczekò.

Haù! Haù!